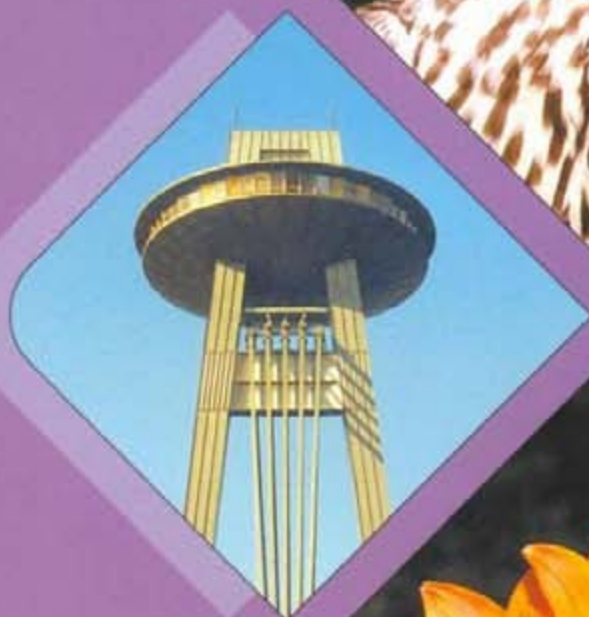
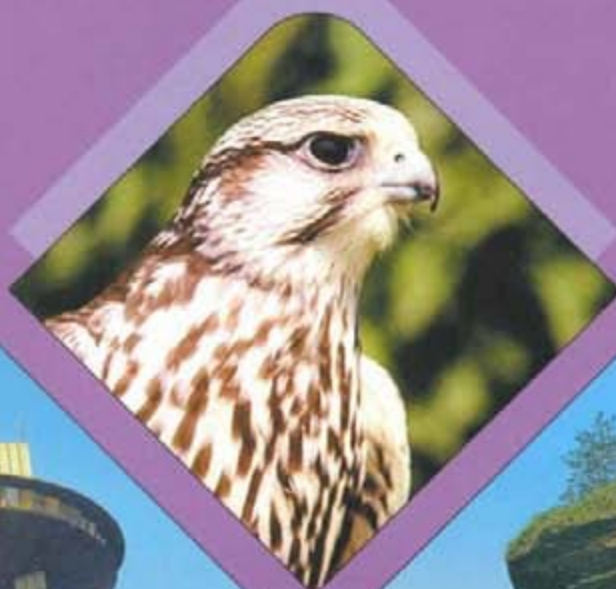

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2002**

*Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky*

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2002**

*Slovenská agentúra
životného prostredia*

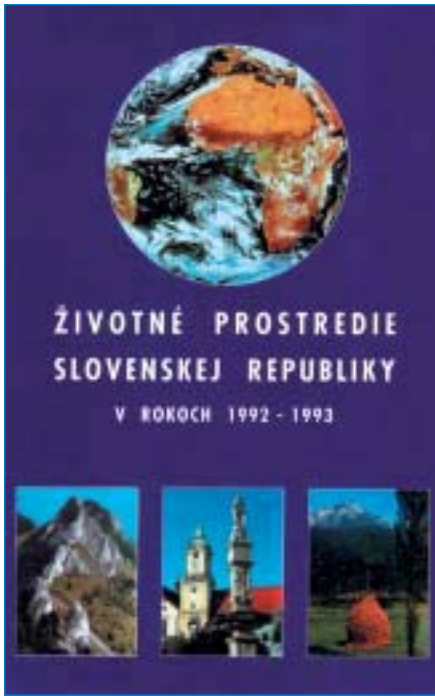
PREDSLOV

V zmysle **Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky** z novembra 2002, vláda Slovenskej republiky považuje **starostlivosť o životné prostredie** za rozhodujúci nástroj trvalo udržateľného rozvoja a prirodzenú súčasť zdravo fungujúcej ekonomiky, založenej na princípoch efektívneho využívania zdrojov a na integrácii troch navzájom závislých a podporujúcich sa pilierov – ekonomického, sociálneho a environmentálneho. Vláda Slovenskej republiky sa v ňom zaviazala podporiť aktivity smerujúce k zlepšeniu životného prostredia, k zachovaniu prírodného a kultúrneho dedičstva, k ochrane prírody a prírodných zdrojov a k optimálnemu využívaniu územia v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s environmentálnym právom Európskej únie a s medzinárodnými dohovormi. Za prioritu považuje aj **zvyšovanie environmentálneho vedomia a informovanosti** odbornej i laickej verejnosti o stave životného prostredia, o príčinách a následkoch tohto stavu, ale aj o starostlivosti o životné prostredie ako uvedomelej ľudskej činnosti. **Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky**, ktorá je od roku 1993 každoročne vydávaná podľa zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, poskytuje takéto informácie v ucelenej a prehľadnej forme. Okrem toho upozorňuje aj na najvýznamnejšie environmentálne aktivity na svetovej, európskej i národnej úrovni.

Vrcholným podujatím sa v roku 2002 stal **Svetový summit o trvalo udržateľnom rozvoji** v Johannesburgu, na ktorom delegácie 190 krajín bilancovali dosiahnuté výsledky za desaťročie, ktoré uplynulo od Konferencie OSN o životnom prostredí a rozvoji (Rio de Janeiro, 1992) a navrhli postupy a úlohy pre ďalšie roky. Nakoniec ich predstavitelia, napriek značným ťažkostiam, prijali dva významné dokumenty na podporu dosiahnutia cieľov a realizácie opatrení Agendy 21. Ide o **Politickú deklaráciu a Implementačný plán**. Úplné znenie týchto dokumentov zverejnil na Slovensku Enviromagazín. Každý, kto sa s nimi oboznámi, môže konštatovať, že sú kompatibilné s našou **Národnou stratégiou trvalo udržateľného rozvoja** a s našou štátnou environmentálnou politikou. Slovenská republika dokonca podporovala prijatie konkrétnejších a prísnejších ustanovení v Implementačnom pláne, vychádzajúc z výsledkov dosiahnutých v ostatných rokoch a z potrieb zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja na všetkých úrovniach. Najmä rok 2002 možno na Slovensku označiť za **rok vyvrcholenia viacerých environmentálnych aktivít a snáh**. Um a vynaložené úsilie z predchádzajúcich rokov kulminovali, a to nielen v koncepcnej a legislatívnej oblasti, ale aj v praktickej starostlivosti o životné prostredie, čo potvrdzujú aj viaceré údaje uvedené v tejto správe.

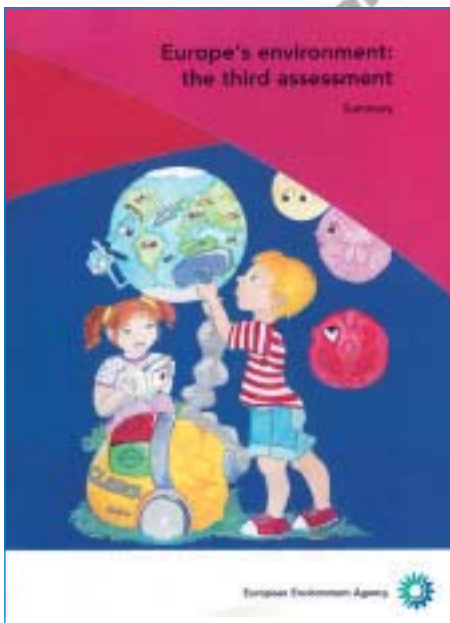
Pozitívne vyznela aj **preverka Slovenskej republiky na pôde Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)**. **Prehľad environmentálnej výkonnosti Slovenskej republiky (Environmental Performance Review SR)** predstavuje prvé hodnotenie environmentálnej situácie na Slovensku ostatnými 29 členmi OECD. I keď Slovenská republika bola hodnotená kladne, OECD upozornila na rad otázok a problémov, ktorých riešenie nás v blízkej budúcnosti čaká.

Uzavretím **Kapitoly 22 - Životné prostredie** sa skončila etapa vyjednávania a plnenia podmienok vstupu do EÚ na tomto úseku. Európska komisia sa v roku 2002 vo svojom hodnotení Slovenska sústredila najmä na stav budovania administratívnych kapacít pre implementáciu *acquis*. V **Pravidelnej hodnotiacej správe Európskej komisie** z októbra 2002, ako výstupu z uskutočnenej kontroly zástupcov Európskej komisie a expertov z členských štátov EÚ, tiež bolo Slovensko z environmentálneho hľadiska hodnotené už omnoho priaznivejšie ako v predchádzajúcich rokoch.

priemyslu, dopravy, energetiky, poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, cestovného ruchu) na životné prostredie. Ide o snahu určiť ich podiel na ovplyvňovaní kvality životného prostredia a vytvárať informačné, legislatívne, organizačné, prevádzkové, výchovno-vzdelávacie a iné **podmienky na zlepšenie environmentálnej situácie v SR**.

Vynakladáme úsilie i prostriedky na eliminovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie a na **zvyšovanie zodpovednosti** za jeho stav, osobitne zo strany jeho znečisťovateľov. Týka sa to priemyselných prevádzok, poľnohospodárskych podnikov, dopravných spoločností, ale aj **jednotlivcov**, ktorí zhoršujú alebo ohrozujú životné prostredie, spôsobujú jeho nežiaduce zmeny. Nepriaznivým zmenám sa dá vyhnúť prevenciou a ekologickou optimalizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Túto môže zabezpečiť na celoslovenskej, regionálnej i miestnej úrovni **krajinné plánovanie**.

V roku 2002 Slovenská republika dosiahla významný **pokrok pri preberaní právnych predpisov EÚ** schválením viacerých zákonov v systéme environmentálneho práva. Národná rada Slovenskej republiky prijala vodný zákon, zákon o ovzduší, zákon o ochrane prírody a krajiny, zákon o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, zákon o obaloch, zákon o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov, zákon o prevencii závažných priemyselných havárií, zákon o environmentálnom označovaní výrobkov, zákon o systéme environmentálne orientovaného riadenia a auditu. Ide o úplne nové zákony a s nimi spojené nároky na ich dodržiavanie a uplatňovanie v praxi. Ich implementácia podporila rozvoj medzinárodnej spolupráce a vytváranie podmienok pre realizáciu zahraničných environmentálnych projektov, ktoré významnou mierou ovplyvňujú kvalitu životného prostredia a zlepšujú starostlivosť o životné prostredie.

Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2002 vzhľadom na uvedené trendy vývoja a na predchádzajúcich deväť správ umožňuje analyzovať vývoj environmentu a environmentalistiky na Slovensku za ostatné desaťročie v kontexte s hodnoteniami a spravodajstvom o životnom prostredí Európy v gescii Európskej environmentálnej agentúry so sídlom v Kodani. Kým v prvých rokoch sa správy zamerali hlavne na hodnotenie **kvality zložiek životného prostredia**, v ostatných rokoch sa orientovali aj na **hodnotenie vplyvov činností jednotlivých hospodárskych odvetví** (napríklad

Eliminovanie chýb ešte pred ich vznikom neznásobí staré environmentálne záťaže a ušetrí prostriedky, ktoré môžeme využiť na ich odstránenie. Tak sa môže Slovensko v rámci Európy stať ešte krajšou a zaujímavejšou krajinou, ako aj nositeľom nových myšlienok a progresívnych metód v ochrane a tvorbe krajiny. Prvou lastovičkou zvestujúcou tento trend sa možno stal **Atlas krajiny Slovenskej republiky** ako dielo stoviek slovenských odborníkov, ktorý vyšiel v roku 2002. Svedčí o tom, že do Európskej únie nevstupujeme s prázdnyimi rukami. Chceme napredovať a chceme sa učiť, ale verím, že máme aj čo ponúknuť pre rozvoj európskej kultúry a pre zlepšenie kvality životného prostredia Európy.

L. Mikuláš